

Konusu Vergi, Harç ve Benzeri Ödeme Emrine Karşı Açılan Davanın İdare Mahkemelerince Karara Bağlanması Gerekeceği

T.C.

DANIŞTAY

7. Daire

Esas: 2000/998

Karar: 2000/1452

Tarih: 03.05.2000

ÖZET: Konusu vergi, harç ve benzeri ödeme emrine karşı açılan davanın idari yargı düzeninin genel görevli mahkemeleri olan idare mahkemelerince karara bağlanması gerekir.

(2576 sayılı BİMK. m. 6) (2577 sayılı İYUK. m. 15) (6183 sayılı AATUHK. m. 55, 58)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan: Türk Telekomünikasyon AŞ

Vekili: Av. ...

Karşı Taraf : ... Belediye Başkanlığı

İstemın Özeti: Davacı kurumun ödenmeyen gayrimenkul kira bedelinin tahsili amacıyla düzenlenip tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı; olayda, özel hukuktan doğan kira bedeli 2576 s. Yasanın 6"ncı maddesinde belirtilen vergi, resim ve harç ile benzeri mali yüküm olmadığından, vergi mahkemesinin görevleri arasına girmedigi; 2577 s. Yasanın 15"inci maddesinin 1"inci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu konuda Adli Yargının görevli olduğu gerekçesiyle görev yönünden reddeden Konya Vergi Mahkemesinin 21.9.1999 tarih ve E:1999/537; K:1999/440 s. kararının; akitten doğan alacakların takibinin, 6183 s. Yasa kapsamında olmadığı; Vergi mahkemesinin ödeme emrini iptal etmesi gerektiği ileri sürölerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Muammer Topal"ın Düşüncesi: Uyuşmazlığın, davacı şirketten kira bedelinin tahsil edilmesi amacıyla ödeme emri düzenlenmesinden doğduğu; vergi mahkemesince, konunun çözümünün Adli Yargının görevinde olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddedildiği anlaşılmıştır.

2576 s. Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Yasanın 6"ncı maddesinin (a) fıkrasında, vergi mahkemelerinin, genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ilişkin vergi, resim, harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ait davaların çözümüyle görevli olduğu belirtilmiştir.

Olayda, kira bedelinin ödeme emriyle istenmiş olması sebebiyle davanın çözümü İdari Yargının görev alanına girmektedir. Ancak, ödeme emrinin içeriği alacağın mali yüküm niteliğinde olmaması nedeniyle, davanın çözümü, vergi mahkemesinin değil idare mahkemesinin görev alanında bulunmaktadır.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Bilgin Arısan''ın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununun 49''uncu maddesinin 1''inci fıkrasında belirtilen sebeplerden hiçbirisine uymayıp, vergi mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve kanuni nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Temyiz başvurusu; kira alacağının tahsili amacıyla, 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasanın 55''inci maddesi uyarınca düzenlenip, davacı şirkete tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davayı, ödeme emrinin konusu olan alacağın özel hukuk ilişkisinden kaynaklanmış olması nedeniyle adli yargı düzenine mensup mahkemelerin görevine girdiği gerekçesiyle, incelenmeksizin reddeden vergi mahkemesi kararının bozulması istemine ilişkindir.

Yukarıda sözü edilen 6183 s. Yasanın 55''inci maddesinde, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi tarih içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları için tebliğ olunacağı açıklanan ödeme emri; alacaklı kamu idaresince tek yanlı iradeyle ve kamu gücü kullanılarak tesis edilen, kesin ve uygulanması zorunlu bir idari işlemdir. İdari işlemlerin, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurlarından biri ya da bir kaç ile hukuka aykırı oldukları iddiasıyla, iptalleri için, menfaati ihlal edilenler tarafından açılan davaların idari yargı düzenine mensup yargı yerlerince, çözümlenmesi ise, idari yargı teorisinin ve pozitif hukukumuzun gereğidir. 6183 s. Yasanın 58''inci maddesi ile 2576 s. Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun" 13''üncü maddesinin düzenlemesi de, anılan kanun maddesine göre düzenlenen ödeme emirlerini konu edinen davaların görüm ve çözümünün, idari yargı yerlerine ilişkin olduğunu göstermektedir.

Her ne kadar, vergi mahkemesince, görevsizlik kararı, ödeme emrine konu edilen alacağın 6183 s. Yasanın 1''inci maddesinde sayılan alacaklardan olmadığı, özel hukuk ilişkisinden kaynaklandığı gerekçesine dayandırılmışsa da: ödeme emrini konu unsuru bakımından sakatlayan bu durumun, idari-adli görev ayırımını belirleyici etkisi yoktur. Bu sebeple, idari işlemin iptalini gerektirecek bir hukuka aykırılık haline dayanılarak verilen söz konusu görevsizlik kararında, hukuka uyarlık mevcut değildir.

Ancak, 2576 s. Yasanın vergi mahkemelerinin görevlerini düzenleyen 6'' ncı maddesinin (b) fıkrasında, 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasanın uygulanmasına ait davalardan vergi mahkemelerinin görevine girenlerin (a) fıkrasında yazılı konularla sınırlandırılması, söz konusu (a) fıkrasında da, genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ilişkin vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlere ve bunların zam ve cezalarına ait davalardan söz edilmiş bulunması karşısında: konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yüküm olmayan ödeme emrine karşı açılan davanın, anılan 2576 s. Yasanın 5''inci maddesi uyarınca, idari yargı düzeninin genel görevli mahkemeleri olan idare mahkemelerince karara bağlanması gerekmektedir.

Bu nedenle, yukarda yapılan açıklamalar doğrultusunda karara bağlanması gereken davada, vergi mahkemesince, adli yargı düzenine mensup mahkemelerin görevli olduğu gerekçesiyle verilen temyize konu görevsizlik kararında isabet bulunmadığından, bozulmasına; bozma kararı üzerine mahkemece yeniden verilecek kararla birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından, bu hususta ayrıca hüküm tesisine gerek bulunmadığına, 3.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Kaynak: DKD Sayı 105

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA